

SAMRÅD VÄGPLANFÖRSLAG

E4 Viltåtgärder Veån Skuleberget



Kramfors kommun, Västernorrlands län, 2026-01-19

Trafikverket

Postadress: Nattviksgatan 8, 871 24 Härnösand

E-post: trafikverket@trafikverket.se

Telefon: 0771-921 921

Dokumenttitel: Samråd vägplanförslag E4 Viltåtgärder Veån Skuleberget

Författare: WSP Sverige AB

Dokumentdatum: 2026-01-19

Ärendenummer: TRV 2025/135489

Uppdragsnummer: 191623

Kontaktperson: Jonas Ögren, projektledare Trafikverket

Innehåll

- | | | | |
|----|---|----|----------------------------------|
| 4 | En vägplan tas fram – välkommen att bidra! | 17 | Ersättning |
| 5 | Granskning av planen och fastställelseprövning | 18 | Störningsinformation och tidplan |
| 6 | Det här gör vi under projekteringen | 19 | Kontaktuppgifter |
| 7 | Presentation av projektet | | |
| 8 | Lokalisering av faunaport | | |
| 9 | Utformning av faunaport | | |
| 10 | Exempelbilder på faunaport, färast och viltuthopp | | |
| 11 | Lokalisering av viltstängsel med mera | | |
| 16 | Miljöpåverkan | | |

En vägplan tas fram – välkommen att bidra!

Vägplan

En vägplan kan liknas vid ett bygglov för att bygga eller bygga om en väganläggning. I en väganläggning ingår förutom själva vägbanorna även anordningar såsom räcken, broar, viltstängsel, faunapassager etc. Vägplanen visar hur väganläggningen ska lokaliseras och utformas och vilken mark som behövs permanent och tillfälligt för att bygga väganläggningen.

Planläggning sker genom en process där förutsättningarna undersöks och där det utreds var och hur väganläggningen ska lokaliseras, utformas och byggas. Hur lång tid det tar att landa i beslut beror på hur förutsättningarna på platsen är, vad som behöver undersökas och utredas, projektets storlek, antalet åtgärder som ingår i projektet och vad de berörda tycker.

Den miljöpåverkan som projektet bedöms ge upphov till är en viktig del att hantera under framtagandet av vägplanen. Utifrån en beskrivning av miljöförutsättningarna, bedömd miljöpåverkan och förslag på försiktighets- och skyddsåtgärder så ska berörd länsstyrelse fatta beslut om ett projekt kan antas medföra en betydande miljöpåverkan (BMP) eller inte. Om länsstyrelsen beslutar att ett projekt kan antas medföra en betydande miljöpåverkan så ska en miljökonsekvensbeskrivning (MKB) tas fram. I det här fallet, i projekt E4 viltåtgärder Veån Skuleberget, har Länsstyrelsen Västernorrland fattat beslut (2025-08-25) om att projektet inte antas medföra en betydande miljöpåverkan. Därför tas ingen MKB fram i detta projekt. Istället tas en miljöbeskrivning fram, som redovisas i en plan- och miljöbeskrivning.

Samråd

Samråd innebär att projektet utbyter information med, och inhämtar synpunkter från de som berörs såsom fastighetsägare, myndigheter, organisationer och berörd allmänhet. Under projekts samrådstid ska underlag till samrådet finnas tillgängligt på projektets webbsida. Ofta tillgängliggörs underlag även på lokala Trafikverkskontor och/eller andra platser öppna för allmänheten. För det här projektet, E4 Viltåtgärder Veån Skuleberget, har en samrådsperiod genomförts inför länsstyrelsens beslut om BMP. Samrådsperioden var 2025-06-12 – 2025-07-04 och då fanns samrådsunderlag tillgängligt på såväl projektets webbsida som på Trafikverkets kontor i Härnösand och på Naturum Höga kusten vid Skuleberget. Det var flera intressenter som bidrog med synpunkter och upplysningar under den samrådsperioden. Synpunkterna och upplysningarna har sammanfattats och bemötts i en påbörjad samrådsredogörelse. De har också använts vid upprättande av det underlag som skickades till länsstyrelsen Västernorrland med begäran om beslut om BMP.

Efter länsstyrelsens beslut om BMP har projektet arbetat vidare med att upprätta ett förslag på vägplan. Detta förslag presenteras under en ny samrådsperiod mellan 2026-01-27 och 2026-02-23. I föreliggande broschyr och i illustrationskartor presenteras förslaget översiktligt. Ytterligare information kan inhämtas på projektets webbsida och på Trafikverkets kontor i Härnösand. Ett öppet samrådsmöte planeras att hållas tisdagen den 10 februari kl. 18.00 i Naturum Höga kusten Skuleberget. Välkomna till samrådsmötet och att bidra med synpunkter och upplysningar. Kontaktpuppgifter och information om hur synpunkter kan lämnas finns i slutet av broschyren på sidan 19.

Granskning av planen

När utformningen av vägen är klar och samråden är avslutade kommer vägplanen med underlag att kungöras och göras tillgänglig för allmänhetens granskning. Alla får möjlighet att under minst 30 dagar titta igenom planförslaget och komma in med eventuella synpunkter.

De enskilda synpunkterna sammanställs och besvaras i ett granskningsutlåtande. Ibland kan synpunkterna leda till att planen behöver ändras. Vid större ändringar så kan det innebära att en ny allmänhetens granskning måste genomföras.



Fastställelseprövning

När planen inklusive eventuella ändringar är komplett yttrar sig länsstyrelsen över planen innan den skickas vidare till Trafikverkets centrala funktion Juridik och Planprövning för fastställelseprövning och beslut.

Om inget överklagande inkommer efter att planen fastställts vinner planen laga kraft. Om planbeslutet överklagas är det regeringen som prövar överklagan.

När planen har vunnit lagakraft så kan marken tas i anspråk och bygget påbörjas.



Det här gör vi under projekteringen

Vägplan och detaljprojektering

Syftet med en vägplan är att säkerställa att det finns tillräckligt med vägområde och tillfällig nyttjanderätt för att utföra projektet samt att utreda den påverkan som åtgärden kan orsaka på omgivningen. Framtagandet av en vägplan kan ta allt ifrån något år till flera år beroende på projektets storlek.

Detaljprojekteringen innefattar beräkningar, framtagande av detaljerade ritningar och andra handlingar som används för att beskriva projektet och handla upp en entreprenör.

Undersökningar på plats

Trafikverket och dess anlitade konsulter har enligt 34 § Väglagen rätt att få tillträde till fastighet för:

- Mätning och utstakning
- Undersökningar, såsom arkeologi och geoteknik
- Förberedande åtgärder

I trädgård, park, plantering eller liknande får träd inte skadas eller fällas utan ägarens samtycke. Skador i övrigt ska, om möjligt, undvikas.

Insamling av personuppgifter och EU:s dataskyddsförordning GDPR

Trafikverket genomför många projekt inom transportsystemet där kontakter med närboende, berörda fastighetsägare och andra intressenter förekommer. Exempel på kontakter kan vara information om projekt, hantering av störningar, samråd samt frågor om intrång och marklösen.

Huvuddelen av personuppgifterna som används i kontakterna hämtas från Lantmäteriets fastighetsregister. Uppgifterna består av fastighetsbeteckningar samt uppgifter om ägare, till exempel personnummer och kontaktuppgifter till fastigheter som direkt berörs av projekten.

I andra kontakter behandlas personuppgifter som är nödvändiga för syftet, till exempel uppfattningar i samrådsfrågor, synpunkter på projekt och liknande.

Den rättsliga grunden för behandlingen är "allmänt intresse". Det går att läsa mer om GDPR på Trafikverkets hemsida.

Presentation av projektet

Syfte

Ändamålet med projektet är att höja trafiksäkerheten på E4 och att förbättra passagemöjligheter för djur.

Trafikverket planerar att riva E4:ans uttjänta rörbro vid Veån/Skuleberget och ersätta den med en faunaport. Porten ska anläggas för att ån, fisk, vilt, ren och det rörliga friluftslivet ska kunna passera under E4. En grusad gångstig ska anläggas genom faunaporten till befintlig busshållplats på E4:ans östra sida. Befintligt viltstängsel ska kompletteras med nytt cirka 2 kilometer söderut från rörbron.

Bakgrund

E4 är en av Sveriges viktigaste transportleder. Samtidigt utgör vägen en barriär för vilda djur och rennäringen på grund av höga trafikmängder, viltstängsel och vägräcken.

Från strax norr om rörbron och söderut till strax söder om Docksta saknas viltstängsel längs E4. Sträckan är till stora delar drabbad av en hög frekvens viltolyckor, se figur *Viltolyckor och viltstängsel*.

Åtgärdsförslag för att minska barriärverkan för djuren och öka trafiksäkerheten för trafikanterna har tagits fram och presenteras i rapporten *Gallsätter-Bjässta ren-och viltutredning (2024)*. En av de föreslagna åtgärderna är att bygga om rörbron vid Veån till en faunaport. Rörbron har konstaterats vara i dåligt skick och det är därför angeläget att åtgärda den.



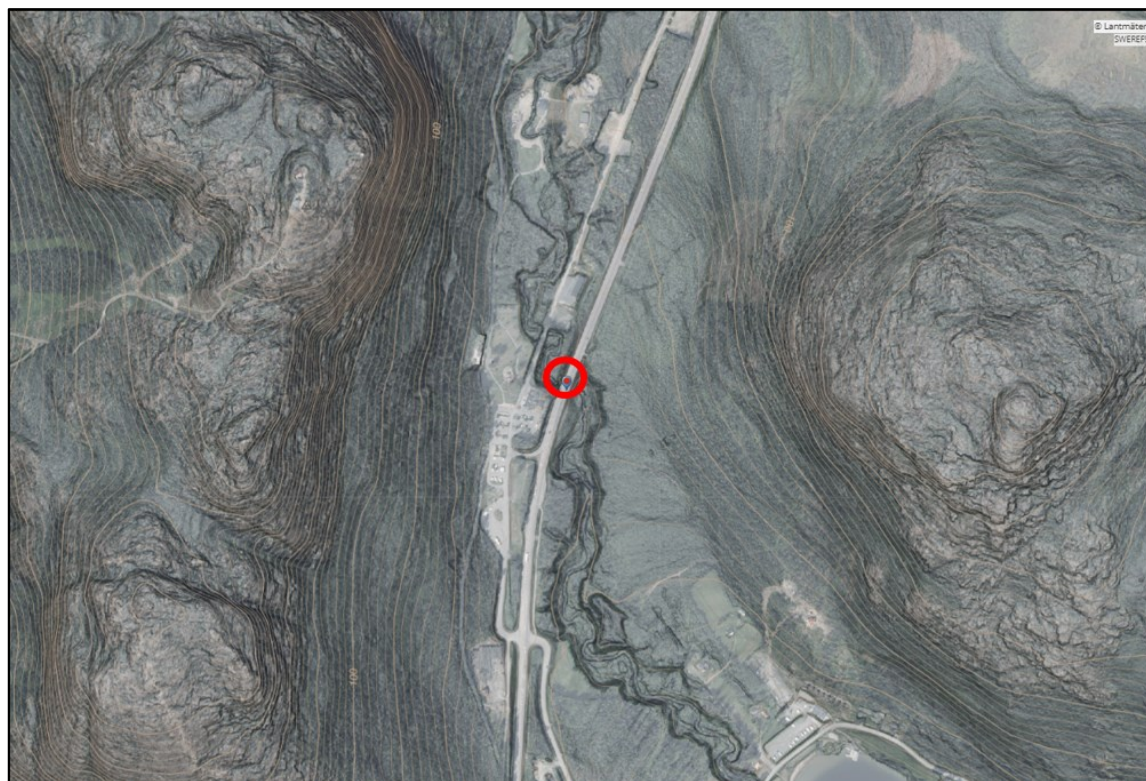
Lokalisering faunaport

Valet av lokalisering av faunaport är begränsad till Veåns passage under E4. Veån ligger i en djup ravin och vägbanken som E4 går på är hög, vilket gör att en faunaport är förhållandevis lätt att passa in i omgivningen. Vägbanken kan tillsammans med Veån även fungera som naturliga stödlinjer som leder vilt mot passagen och skärmar av från trafiken.



I bilderna till vänster ses rörbron fotograferad mot väster (övre bilden) och mot öster (nedre bilden). I bilden mot öster syns en så kallad gabionmur överst i bild.

I bilden nedan ses höjdskillnader i området kring aktuellt område av E4 samt den ravin som Veån flyter i. Rörbrons läge är markerad med en röd ring.

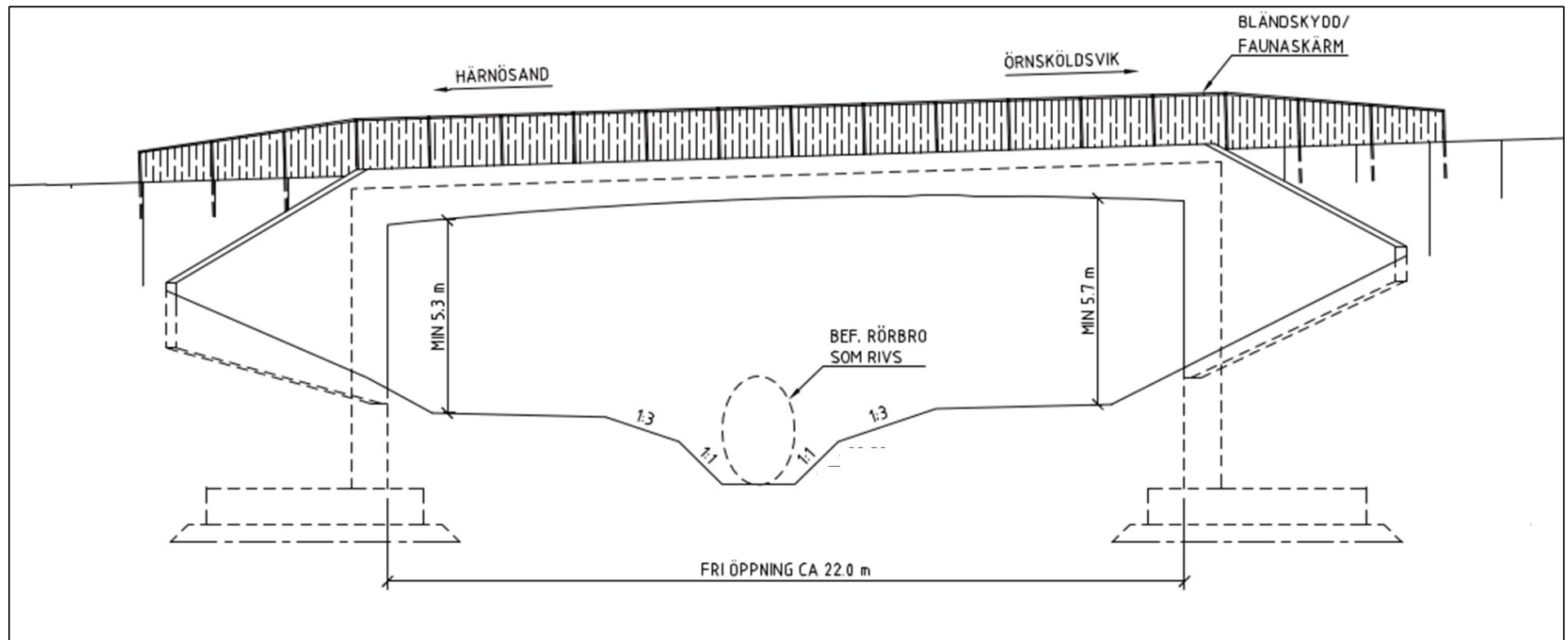


Utformning faunaport

Faunaporten ska utformas med hänsyn till älgars behov eftersom de ställer höga krav på en passage och generellt är mycket skygga. Passagen bedöms få en spännvidd på cirka 20 meter och en höjd på över 5 meter.

Befintlig rörbro ska rivas och ersättas med platttramsbro. Veån ska inrymmas i passagen under bron och anpassas med naturligt bottenmaterial för att underlätta fiskvandring. I illustrationen nedan är vattendraget placerad i mitten av faunapassagen men alternativa utformningar kan bli aktuella.

På ovansidan ska faunaskärmar anläggas längs med kanterna av bron för att skydda djurlivet att störas av ljus och rörelser från trafiken på vägen.



Faunaporten ska ges ett lågmålt uttryck där den på ett naturligt sätt smälter in i miljön. Vegetation och slänter ska utformas så att passagens funktion främjas och att en god landskapsanpassning uppnås. Befintliga massor ska i möjligaste mån återanvändas. Portens slänter ska anpassas mot omgivande terräng och vegetation får återetableras genom tillvaratagna avbaningsmassor. Befintliga träd och buskar ska i den mån det är möjligt bevaras och skyddas.

Exempelbilder på faunaport, färist och viltuthopp



Exempel på en faunaport, en passage under vägen.



Exempel på en färisk, ett galler som hindrar djur att passera.

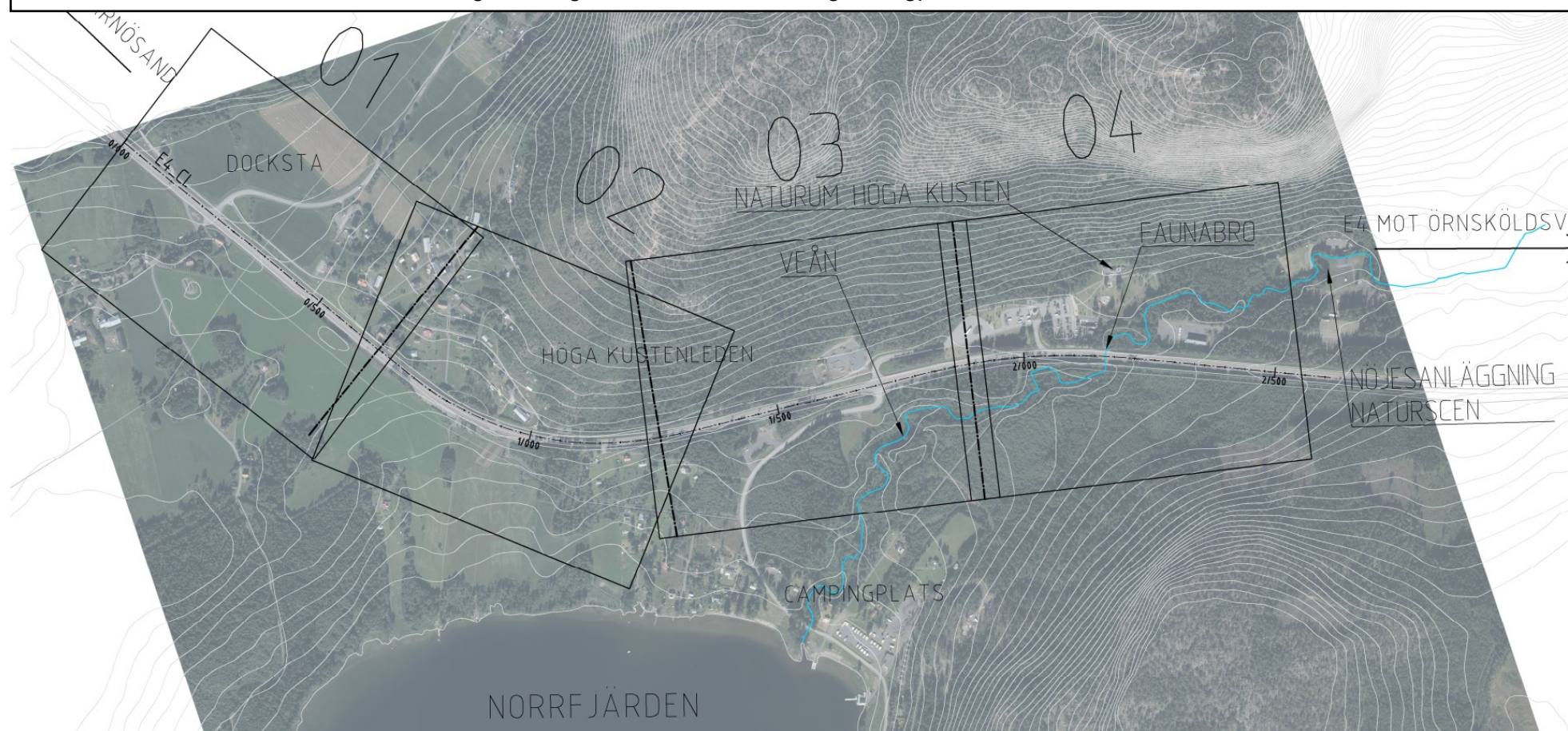


Exempel på ett viltuthopp med sand nedanför, där älgar och andra djur som kommit in på vägbanan kan hoppa ut. Fallhöjden är tillräckligt hög för att hindra djur att ta sig in på vägbanan. Viltstängsel ansluter mot uthoppet.

Lokalisering av viltstängsel med mera

Inom projektet ska nytt viltstängsel anläggas från strax norr om korsningen E4/väg 870 drygt två kilometer norrut och anslutas mot befintligt viltstängsel strax norr om Veån. Förslag på var viltstängslet ska anläggas kan ses i projektets illustrationskartor och de utsnitt som visas på följande fyra sidor. Nedan ses översiktskarta över vilka områden som illustrationskartorna täcker in.

Den längdmätning längs E4 som projektet använder sig av utgår från en punkt cirka 250 meter söder om korsningen E4/väg 870 och går mot norr till strax norr om Veån. Sträckan mellan längdmätning ca 0/240 till ca 2/500 ingår i vägplanen.

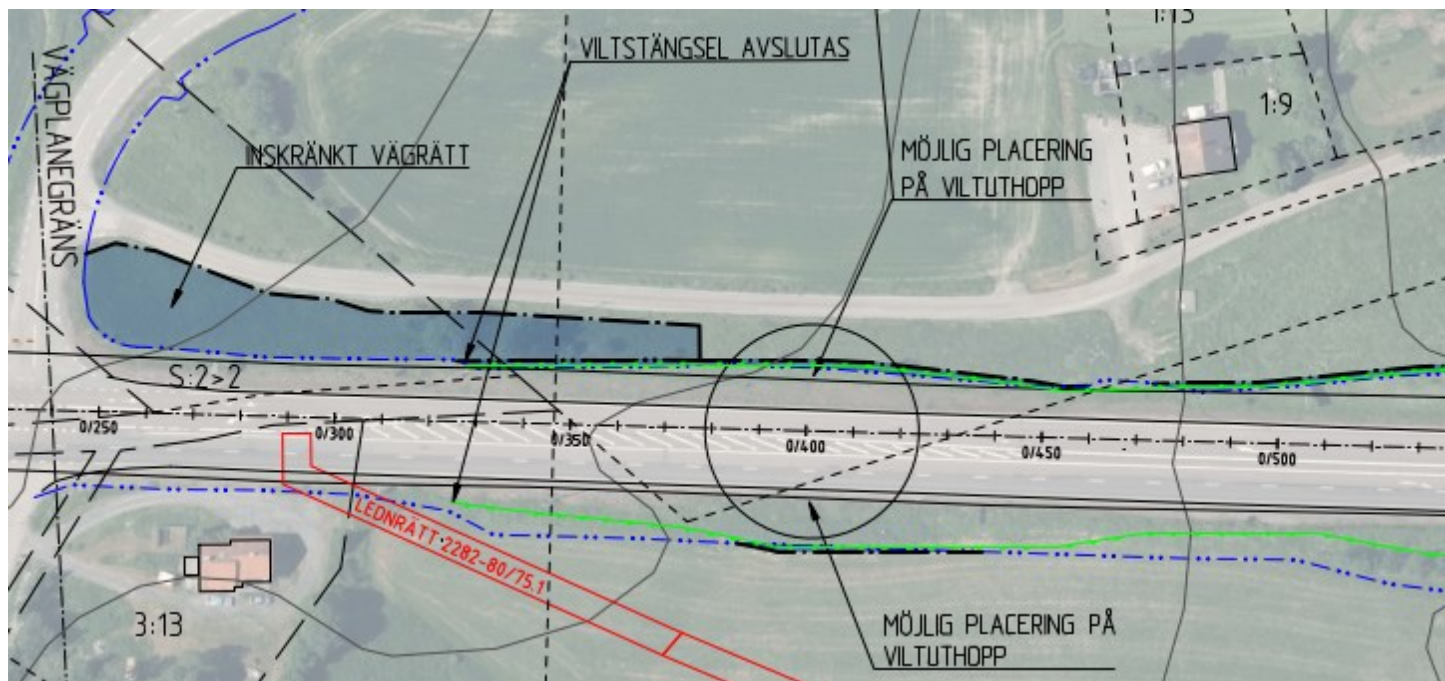


Illustrationskarta 01 utsnitt sträcka ca 0/250 – 0/540

I utsnittet från illustrationskarta 01 nedan markeras planerad dragning av nytt viltstängsel med neongrönt streck. Teckenförklaring finns i figuren till höger.

Viltstängsel föreslås anläggas längs E4 ca 75 meter från korsningen E4/870 och norrut. Trafikverket föreslår inskränkt vägrätt för skötsel av marken i ett område på västra sidan om vägen för att kunna säkerställa god sikt och därmed minska risken för viltolyckor mellan korsningen E4/870 och viltstängslet. Området markeras med ljusblå färg.

För att möjliggöra för vilt som råkat komma innanför viltstängslet att hoppa ut så planeras viltuthopp. Föreslagen placering av viltuthopp är vid ca 0/400 på ömse sidor om vägen.



TECKENFÖRKLARING	
BEFINTLIGT	
---	FASTIGHETSGRÄNS
---	TRAKTGRÄNS
1:11	FASTIGHETSBECKENING
---	BEFINTLIG VÄGKANT
---	BEFINTLIG VILTSTÄNGSEL
---	BEFINTLIG VÄGOMRÅDE
---	BEFINTLIG MITTRÄCKE
---	STRANDSKYDDSMÅRÅDE
---	BEFINTLIG VANDRINGSLED
---	GRÄNS NATURRESERVAT
SERVITUT 2401-05/24.22	SERVITUT OCH LEDNRÅTT
---	STIGAR
⊗	BELYSNINGSTOLPE
---	TRUMMA
NYTT	
---	GRÄNS FÖR VÄGOMRÅDE
---	AVGRÄNSNING MELLAN OLKA
---	TYPEN AV MARKANSPRÅK
0/200	RÅKNAD LINJE MED LÅNGDMÅTNING
---	FAUNASKÅRM/BLÅNDSSKYDD
---	VILTSTÄNGSEL
---	GRUSAD GÅNGSTIG
---	TILLFÄLLIG NYTTJANDERÅTT
---	INSKRÄNKT VÄGRÅTT
---	VÄGRÅTT
---	VÄGANSLUTNING TILL FASTIGHET
---	FÖRESLÅS STÅNGAS
---	FAUNAPASSAGE UNDER E4

Illustrationskarta 02 utsnitt sträcka ca 0/650 – 1/200

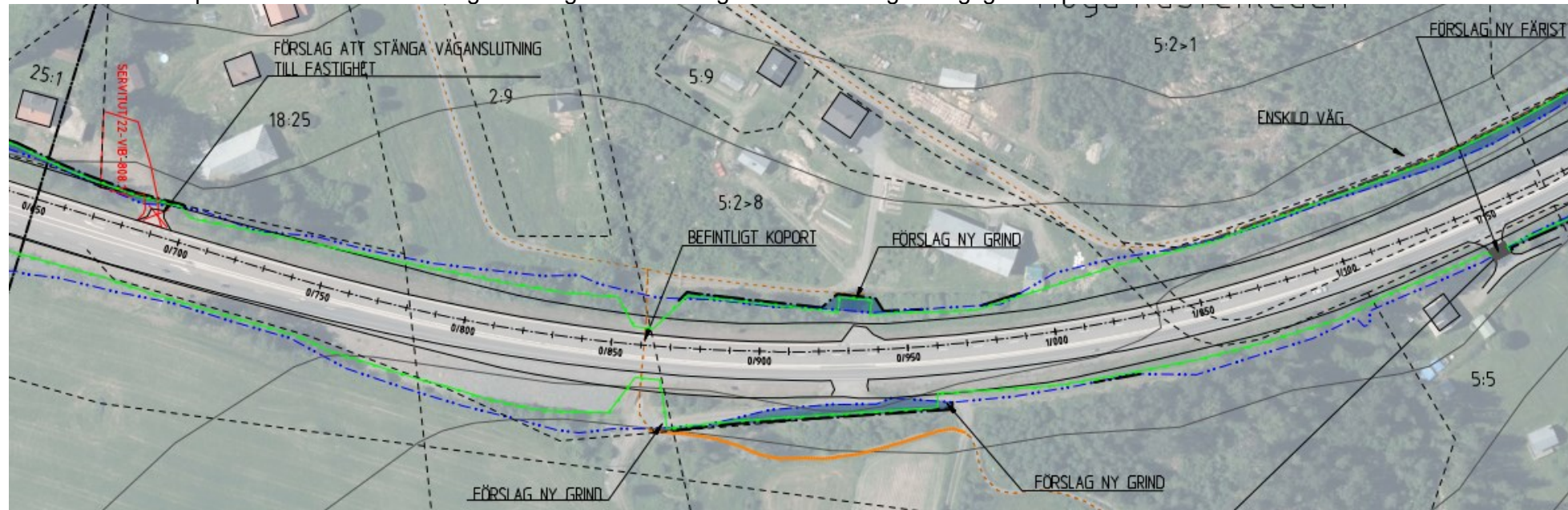
Nytt viltstängsel föreslås anläggas längs med hela sträckan.

Vid tre anslutningsvägar till fastigheter föreslås nya grindar anläggas för att fastighetsägare och besökare ska kunna nyttja anslutningsvägarna samtidigt som vilt hindras att komma ut på E4. De aktuella anslutningsvägarna ligger vid längdmätning ca 0/860 östra sidan, ca 0/930 västra sidan och ca 0/960 östra sidan.

Vid längdmätning ca 1/150, östra sidan, föreslås en ny färist vid anslutning till fastigheter. Syftet med färisten är att hindra djur att komma ut på E4 samtidigt som fastighetsägare och besökare ska kunna köra över den.

En anslutning till enskild väg som ligger på västra sidan av E4 vid längdmätning ca 0/700 föreslås stängas. Eventuellt beslut om stängning ligger inte inom ramen för vägplanen utan sker genom ett särskilt beslut av väghållningsmyndigheten (Trafikverket) efter att vägplanen har vunnit laga kraft.

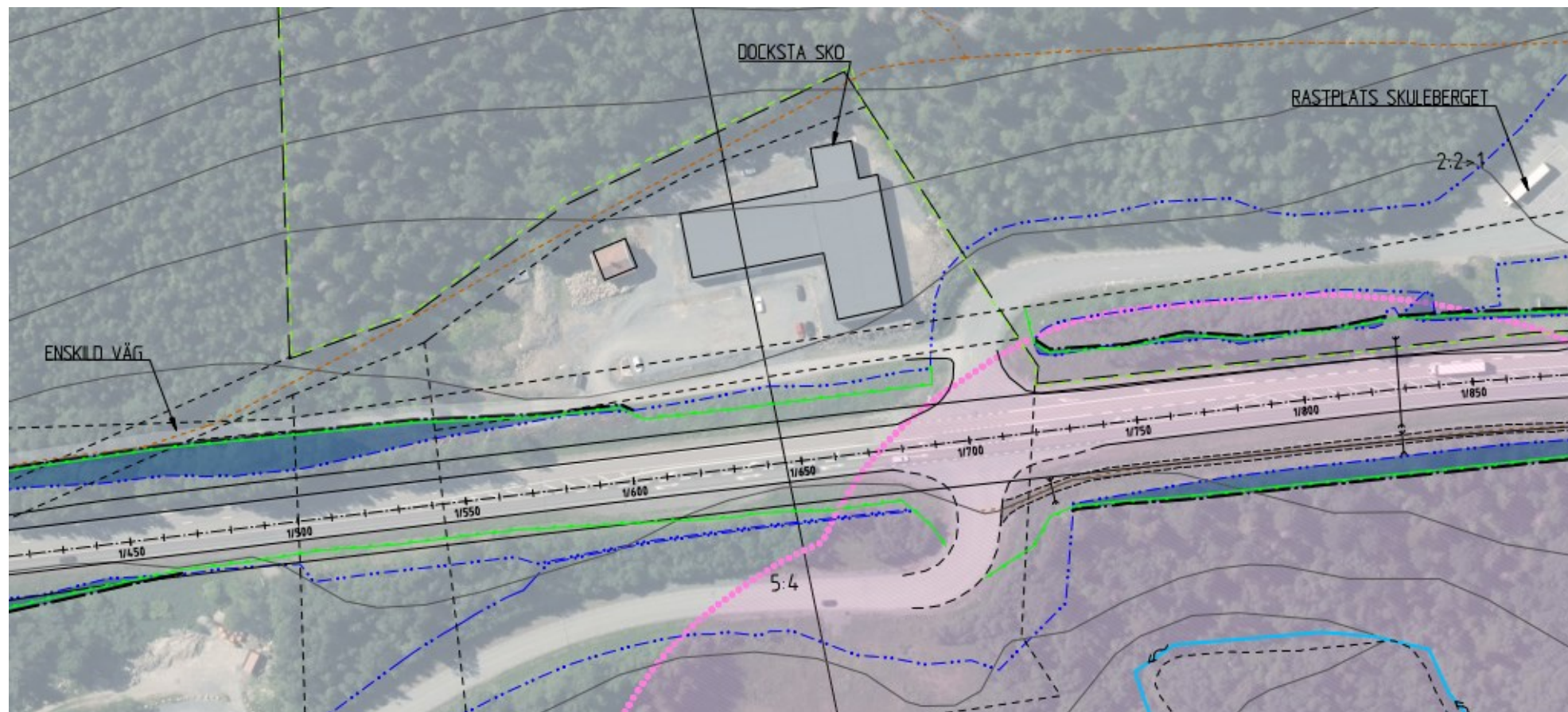
En så kallad koport finns under E4 vid längdmätning ca 0/860. Höga Kustenleden går idag igenom porten.



Illustrationskarta 03 utsnitt sträcka ca 1/420 – 1/870

Nytt viltstängsel föreslås anläggas längs med hela sträckan.

Väg 879 korsar E4 vid infarten till Docksta sko. Vid vägkorsningen föreslås uppehåll i stängslet och vid öppningarna föreslås stängslet vinklas in en bit längs med väg 879. Syftet är att förhindra vilt från att komma ut på E4 utan att hindra trafiken på väg 879.



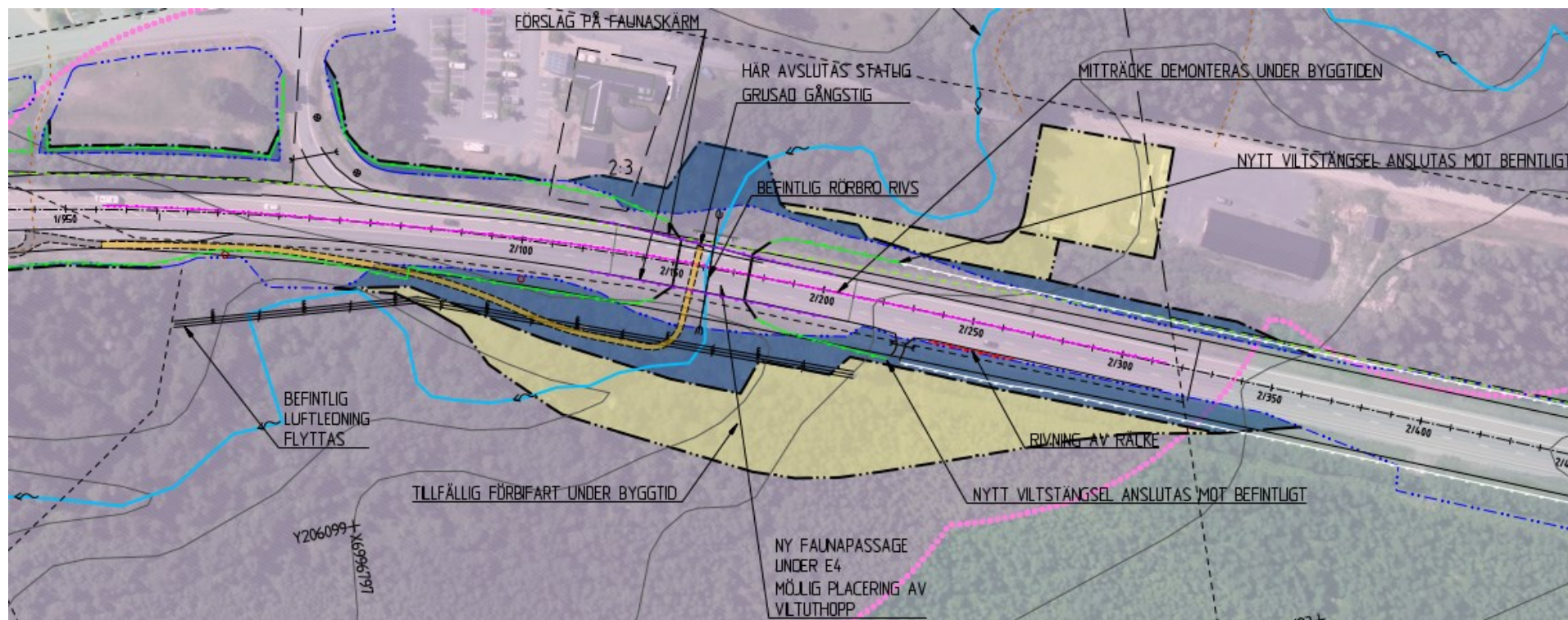
Illustrationskarta 04 utsnitt sträcka ca 1/950 – 2/390

Nytt viltstängsel ska anslutas mot befintligt vid längdmätning ca 2/220. Befintligt viltstängsel markeras med vita streck.

E4 ska vara öppen för trafik under hela byggtiden. För att bygga den nya faunaporten kommer en cirka 350 meter lång tillfällig förbifart att anläggas på östra sidan av E4 över Veån. Bredden på den tillfälliga förbifartens körbaneyta planeras bli sju meter och utformas med två körfält så att trafik kan ske samtidigt i båda riktningarna. När alla arbeten är klara ska marken återställas till ursprunglig markanvändning.

För att bygga tillfällig förbifart och faunaport samt även i vissa fall för viltstängselåtgärder behöver mark tillfälligt tas i anspråk. Mark som behöver tas i anspråk med tillfällig nyttjanderätt markeras med ljusgul färg i figuren nedan. Mark som föreslås tas i anspråk permanent med vägrätt för drift och skötsel av väganläggningen markeras med blå färg.

En grusad gångstig planeras att anläggas genom faunaporten till bussfickan på E4:ans östra sida med möjlighet att ansluta in på naturreservatets område. Ovanför faunapassagen, längs E4, planeras en faunaskärm/bländskydd vilka i ritningen markeras med lila streck.



Miljöpåverkan

Natur- och kulturvärden samt landskapsbild

Planerade åtgärder ligger inom världsarvsområdet Höga Kusten som utgörs av ett storslaget kust- och naturområde och kännetecknas av höga branter, klippor och berg. Det utgör ett välbesökt turistmål med många sevärdheter och vandringsleder. Skuleberget har en spektakulär siluett.

Projektet gränsar bland annat mot Skulebergets naturreservat och berör, reservatet, Veån och dess ravinlandskap som hyser många naturvärden, bland annat havsvandrande fiskarter.

Inga kända registrerade kulturhistoriska värden berörs men utredningar visar att området kring Veån behöver studeras mer ingående innan arbetena kan påbörjas. Fortsatta arkeologiska utredningar planeras.

Formella skydd, ansökningar och anmälningar

Kring Veån råder strandskydd. Under förutsättning att föreslagna åtgärder inom strandskyddat område samråds med länsstyrelsen under vägplanens framtagande, och att länsstyrelsen tillstyrker vägplanen med föreslagna åtgärder och skyddsåtgärder erhåller Trafikverket juridisk rätt att genomföra åtgärderna om vägplanen fastställts. Detsamma gäller de generellt biotopskyddade miljöer som bedöms finnas inom vägplanens område.

För arbeten i Veåns vattenområde behöver anmälan om vattenverksamhet eller ansökan om tillstånd för vattenverksamhet göras. Vägplanen berör mark inom Skulebergets naturreservat. För åtgärder och markanspråk inom naturreservatet behöver dispens från naturreservatsföreskrifterna sökas.

Påverkan och risker

Söder om Veån sker idag många viltpassager över E4. Anläggande av nytt viltstängsel, vilket omfattar ca 2 kilometer, samt anläggande av faunaport under E4:an kommer att styra viltet mot planskild passage genom faunaporten, eller passage i plan över E4 närmare Docksta, där vägens hastighet är lägre och siktförhållandena bättre. Detta förväntas förbättra djurens möjligheter att säkert passera E4 och minska antalet viltolyckor på E4.

Påverkan under byggtiden blir mest märkbara vid arbetet med faunapassagen och den tillfälliga förbifarten. De omfattande markarbetena vid anläggande av förbifarten kan orsaka grumling i Veåns vatten med mera, vilket kan störa växt- och djurliv. Veåns genomledning under förbifarten kan exempelvis riskera att påverka fiskarnas vandring negativt.

Det finns flera invasiva främmande arter i området för planerade åtgärder, exempelvis lupiner, som kan riskera att få en ökad spridning. Trafikverket arbetar aktivt med bekämpning av invasiva arter och att förhindra spridning.

Projektet bedöms innebära viss negativ klimatpåverkan. Trafikverket jobbar aktivt med att begränsa denna genom optimeringar, materialval och krav.

Gjorda undersökningar visar ingen problematik vad gäller föroreningar i mark.

Bedömningen är att föreslagna åtgärder inte riskerar att innebära en betydande miljöpåverkan, inga miljö kvalitetsnormer (MKN) riskerar att överskridas och att riksintressen inte påtagligt skadas.

Ersättningen är lagstyrd

En lagakraftvunnen vägplan ger Trafikverket rätt att ta i anspråk den mark eller det utrymme och de särskilda rättigheter som behövs för vägen och för att bygga vägen. När marken har tagits i anspråk för vägen uppstår vägrätt. Rätten innebär att Trafikverket får nyttja området för väg, trots den rätt som någon annan kan ha till fastigheten. Vägrätten innebär att Trafikverket i fastighetsägarens ställe får bestämma över området under den tid rätten består och får även tillgodoräkna sig det som kan utvinnas ur marken eller utrymmet som till exempel skog eller ta ut jord- och bergmassor.

Fastighetsägaren har rätt till ersättning för den mark som tas i anspråk. Rätten till ersättning framgår av väglagens och expropriationslagens regler. Utgångspunkten vid bestämmande av ersättningen är de förhållanden som gällde när marken togs i anspråk av Trafikverket och vägrätten uppstod (pågående markanvändning vid värdetidpunkten).

Ersättningen betalas normalt ut som ett engångsbelopp och räknas upp med index och ränta från den dag då vi tar marken i anspråk till dagen för utbetalning. Ersättningen inte behöver vara reglerad innan marken tas i anspråk.

Uppkommer skada i övrigt för ägaren genom expropriationen, kan även sådan skada ersättas. Samma rätt till ersättning kan även en innehavare av nyttjanderätt och annan särskild rätt ha.

Vill du veta mer om hur du får ersättning kan du kontakta projektets markförhandlare, se kontaktuppgifter. Du kan också läsa mer på Trafikverkets hemsida.



Störningsinformation

Under byggtiden kan störningar förekomma. Vanliga förekommande störningar är bland annat:

- Påverkan på trafiken och tillgänglighet
- Buller
- Vibrationer
- Luftföroreningar (damm, avgaser)

Under byggtiden för faunaporten leds trafiken på E4 om på en tillfällig förbifart vilket kan innebära försämrad framkomlighet.

Tillfällig förbifart tar mark i anspråk vilket gör att områden mellan E4 och den tillfälliga förbifarten blir svåråtkomliga.

Vid skador eller stora störningar kan du kontakta Trafikverkets projektledare enligt kontaktuppgifter eller via projektets hemsida.

Tidplan

Aktiviteter	Tidplan
Samråd planförslag	Januari-februari 2026
Allmänhetens granskning av vägplan	Sommaren 2026
Preliminär byggstart	År 2027, andra halvan av året
Preliminärt färdigställande	År 2028

Tiderna i tidplanen är preliminära och kan komma att ändras under projektets gång.

Ta gärna kontakt med oss

Synpunkter på planförslaget

Vill du maila in dina synpunkter så mailar du till:
trafikverket@trafikverket.se

Vill du skicka in dina synpunkter med brev så skickar du till adressen:
**Ärendemottagningen, Investering
Box 810, 781 28 Borlänge.**

Oavsett vilket sätt du väljer, kom ihåg att ange ärendenummer:
TRV 2025/135489

Kontaktuppgifter till projektgruppen på Trafikverket

Jonas Ögren, projektledare
jonas.a.ogren@trafikverket.se
070-724 88 88

Hanna Eriksson, projektingenjör
hanna.c.eriksson@trafikverket.se
076-506 95 37

Jens Josefsson, markförhandlare
jens.josefsson@trafikverket.se
070-007 11 89

Projektsida på webben: www.trafikverket.se/viltpassage-skuleberget



Trafikverket, 781 28 Borlänge. Besöksadress: Röda vägen 1
Telefon: 0771-921 921, Texttelefon: 010-123 50 00
trafikverket.se